

akończona pertraktacji prezydent Kola polskiego z rządem. Mówca zaznaczył, iż interwencja natychmiastowa jest konieczna, ponieważ wydobycie legjonistów z rąk szeregów będzie już rzeczą niemożliwą.

Wniosek ks. Caputy przyjęto burzliwie oklaskami i — jak donoszą pisma krakowskie — przyjęto jednogłośnie.

Kwestja polska i alzacko-lotaryńska.

Berlin, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Jak dowiaduje się dzisiejszy „Berliner Tageblatt“, komisja „siedmiu“ parlamentu Rzeszy wkrótce znów się zbierze, w celu naradzenia się z kanclerzem Rzeszy i kierowniczymi członkami Rady związkowej co do ostatecznego uregulowania kwestji polskiej i alzacko-lotaryńskiej.

„Lokalanzeiger“ otrzymuje informację, że na wczorajszym naradzie frakcyj parlamentarnych postanowiono żądać bezwarunkowo zjawienia się kanclerza Rzeszy na wtorkowym posiedzeniu komisji głównej parlamentu.

Z parlamentu Rzeszy.

Berlin, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Dzisiejsze dzienniki poranne donoszą, że przywódcy stronnictw większości parlamentu Rzeszy postanowili wczoraj odczytać do wtorku dalszy ciąg roztrząsań interpelacji sobotnich. Sprawy te mają stanowić pierwszy punkt porządku dziennego na posiedzeniu wtorkowym. Dalej, nie odbędzie się naznaczone na dzisiaj trzecie czytanie etatu dodatkowego.

Ma być zaproponowane powrotne przekazanie etatu dodatkowego komisji głównej i ładanie w tej komisji wyjaśnień co do rodzaju użycia pieniędzy państwowych na cele agitacji w armji.

Przedstawiciele narodowych liberałów, którzy brali udział w naradach wczorajszych, nie byli w możności złożenia deklaracji obowiązujących w imieniu swej frakcji.

„Vorwärts“ zamieszcza komentarz następujący: Jeżeli plan ten zostanie wykonany, to w takim razie naznaczone na dzisiaj posiedzenie plenarne parlamentu Rzeszy nie dojdzie do skutku, i zamiast plenum będzie obradowała tylko komisja główna.

Z terenów walk.

Berlin, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Biurowolffa donosi:

Również i dnia 6 października Anglicy nie mogli podjąć nowego ataku piechoty. Naogół i walka artyleryjska żelaza na froncie fiandryjskim. Silniejszy ogień miał miejsce tylko chwilami w okolicy na północ od kanału Nieuport i w odcinku Poelkappelle — Zonnebeke.

Pomimo niewielkich, czysto lokalnych korzyści, okupionych tak olbrzymimi krwawymi stratami, usiłują Anglicy przedstawić ostatnią walkę fiandryjską, jako największe zwycięstwo od czasów bitwy nad Marą. Wystarczy rzucić okiem na mapę, ażeby jasno poznać zupełnie powódzenie ostatnich olbrzymich wysiłków angielskich. Owo, tak zwane zwycięstwo sprowadza się do skrajnie zburzonego terenu lejącego i pewnej liczby jeńców, znikomo małej w stosunku do wielkości i szerokości ataku. Takie zwycięstwo Anglicy starają się przedstawić jako wielkie swojemu narodowi i całemu światu.

Na froncie Artois i w okolicy St. Quentin ożywiona działalność artylerji wzmożła się miejscami do poszczególnych silniejszych huraganów ogniowych.

Tak samo w Szampanji pożyje nasze w okolicy Souain były przez cały dzień ostrzelwane przez zmęczony ogień przeciwnika.

Na północny zachód od Tahure przepędzono w kontrataku jeden z patroli, który na chwilę wdarł się do naszych linii.

Po obu stronach Mozy działalność artylerji, wobec mglistej pogody, była przez cały dzień nieznaczna. W okolicy na wschód od Samogneux rozwinęły się walki lokalne. Tutaj nawet i w nocy ogień pozostał dość ożywionym.

Na południe od Seretu nieprzyjaciel zaakował, po silnym trwającym godzinę przygotowaniu artyleryjskim, pozycje nasze, położone pomiędzy rzeką Seretem a Sw. Onufrym, stosując — zne siły i używając tanków. Atak ten został odparty, a nieprzyjaciel, który miejscami wdarł się do naszych pozycji, został wyrzucony, przyczem w ręku naszym pozostało sporo jeńców. Wszystkie pozycje pozostały w rękach naszych.

Wojna podwodna.

Berlin, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Urzędowo donoszą:

Łodzie podwodne zatopiły znów na morzu równocześnie 5 parowców, z tych 8 wystrzelono z silnych szeregów, z dwóch pozostałych jeden był uzbrojony.

Otwarcie parlamentu rosyjskiego.

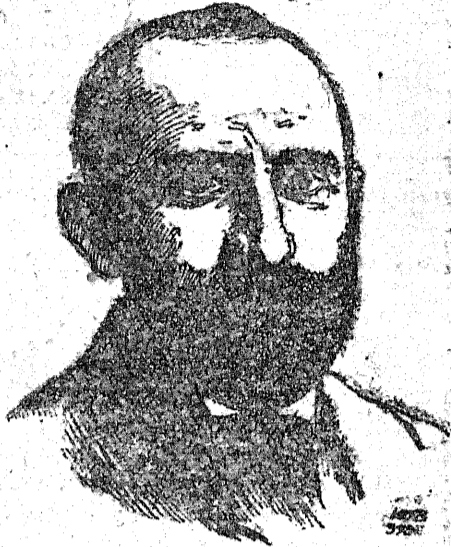
Czeheidze prezesem parlamentu.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Pet. Ag. Tel. donosi:

Parlament prowizoryczny, który przedwczoraj zebrał się w gmachu ratusza, wybrał Czeheidze na przewodniczącego. Prezydent parlamentu składa się z 10 członków, wśród których znajdują się byli ministrowie Aksentjew i Czernow, oraz bolszewicy Trockij i Kamieniew.

Przesa parlamentu rosyjskiego.

Przewodniczący zaproponował rozważenie sprawozdania delegacji parlamentu prowizorycznego o jej rokowaniach z rządem w sprawie nowego ukształtowania władzy rządowej.

Przyjęto 105 głosami przeciwko 70 wniosek Ceretellego co do prowadzenia nadzoru z wyłączeniem jawności.

Rosja a Watykan.

Sztokholm, 8 października.

Z powodu zamianowania Lyssakowskiego posłem rosyjskim przy Watykanie, „Riecz“ pisze:

Obsadzenie posterunku poselskiego przy Watykanie stało się pilną koniecznością, zwłaszcza, gdy uwidoczniło się, że Papięk w dalszym ciągu będzie rozwijał swe dążenia do doprowadzenia pokoju.

Rosja musi być bezpośrednio i szczerę otwarcie poinformowana o wszelkich wydarzeniach w Watykanie ze względu na ważność, jaką mogą one zyskać w polityce międzynarodowej.

Nominacja Lyssakowskiego, jako następcę Neladewa w Watykanie, rozwiązała narazie sprawę rosyjsko-watykańską.

Propaganda polityczna w armji.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Rada robotników i żołnierzy powzięła rezolucję, zawierającą żądanie ponownego wprowadzenia natychmiast przez ministra wojny propagandy politycznej w armji i zagwarantowania bezpieczeństwa wszystkich stronnictw na froncie.

Niemiecki i kolejarze.

Petersburg, 8 października.

Petersburska Agencja Telegraficzna donosi:

Główne zgromadzenie komitetu kolejarzy okręgu moskiewskiego opowiedziało się za bezrobociem i oświadczyło, iż postanowienie to nie jest wymierzona przeciwko interesom państwa.

Wahanie się rządu co do przyjęcia żądań kolejarzy zagraża kolejom anarchją, która na kraj sprowadzić może wielkie nieszczęście.

Jednocześnie zgromadzenie uchwaliło, aby linje kolejowe, będące na usługach frontu uznane zostały jako nieobjęte strajkiem.

Moskiewski komitet strajkowy skierował do Kierenskiego następującą depeszę:

„Kolejarze oczekiwali cierpliwie w ciągu sześciu miesięcy i obecnie czynią rząd odpowiedzialnym za dalsze wydarzenia“.

W odpowiedzi na depeszę powyższą, Kierenski zawiadomił w dniu 5 października komitet powszechnego związku kolejowego, iż

Rewizja traktatów.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Pet. Ag. Tel. donosi:

Na tajnym posiedzeniu parlamentu prowizorycznego Ceretelli oświadczył m. inn., że przy okazji narad przedstawicieli demokracji, przemysłu moskiewskiego i kadetów z rządem, uzyskano obietnicę aprobaty żądania delegatów demokratycznych co do najenergiczniejszych kroków do zwołania konferencji koalicyjnej w celu rewizji traktatów, przy udziale delegatów demokracji.

Sygnalizowana już formuła charakteru parlamentu prowizorycznego i jego kompetencji przyjęta została 109 głosami przeciwko 84, przy 22-ch powstrzymujących się od głosowania.

Rząd a parlament prowizoryczny.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Pet. Ag. Tel. donosi:

Na tajnym posiedzeniu Ceretelli wyłożył przebieg rokowań delegatów konferencji demokratycznej, przedstawicieli przemysłu moskiewskiego i partji kadetów z członkami rządu. Zakomunikował on, że narady doprowadziły do szybkiego porozumienia we wszystkich kwestjach, za wyjątkiem sprawy odpowiedzialności gabinetu przed parlamentem prowizorycznym, która to kwestja wywołała ożywione debaty.

Zjednoczono się na gruncie rezolucji, głoszącej, że parlament prowizoryczny zwołany jest oficjalnie przez rząd i ma prawo do interpelacji rządu, który musi udzielać odpowiedzi. Rząd formalnie i prawnie nie jest odpowiedzialny przed parlamentem prowizorycznym, ale żaden gabinet nie może istnieć bez zaufania parlamentu prowizorycznego.

Żądania kolejarzy spełnione zostaną w dniu 9 października, wobec czego proszą ich o przewartowanie bezrobocia.

Przedstawicielstwo kolejarstwa.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Pet. Ag. Tel. donosi:

Oficjalni drogi żelaznej Władykaukaskiej i niektórych innych powzięły rezolucję przeciwko bezrobociu.

Rezolucja ta pozwala mieć nadzieję, że uściłowaniem rządu, oraz Rady robotników i żołnierzy uda się zahęcać nowy ruch.

Bezrobocie w Rosji.

Rejterdam, 8 października.

Z Petersburga donoszą: Organ Komitetu strajkujących kolejarzy oświadcza, że strajk ma być przeprowadzony następującymi po sobie etapami. Przedewszystkiem wstrzymano ruch pociągów na wszystkich linjach głównych. Na linjach drugorzędnych ruch pociągów odbywać się będzie do dn. 10 października i jeżeli do tej pory rząd nie ustąpi, wstrzymaniu zostanie również dowóz żywności do miast.

Republika fińska.

Helsingfors, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Doniesienie Pet. Ag. Tel.:

Ogłoszono następujące projekty prawa:

- 1) Projekt proklamowania republiki fińskiej.
- 2) Projekt prawa, regulującego stosunki pomiędzy Rosją a Finlandją.

Oba projekty będą poddane zbadaniu przez sejm. Projekt drugi będzie pozatem poddany pod uchwały konstytuancy rosyjskiej. Pierwszy projekt opiewa:

Władza prawodawcza przysługuje sejmowi i prezydentowi republiki, władza wykonawcza — prezydentowi przy współdziałaniu Rady państwa. Wprowadza się powszechne prawo wyborcze. Prezydent obejmuje władzę 28-go kwietnia. Prezydent w czasach pokojowych stoi na czele fińskich sił bojowych. Kwestje dotyczące stosunków z rządem rosyjskim, będą załatwiane przez prezydenta w porozumieniu z Radą ministrów. Tych ostatnich mianuje prezydent. W całym kraju wprowadza się obowiązkową służbę wojskową.

Drugi wniosek prawny, dotyczący stosunków z Rosją, zawiera punkty następujące:

Finlandja pozostaje w połączeniu z Rosją, posiada jednak własną konstytucję, własny rząd i niezależną władzę prawodawczą i wykonawczą.

Kwestje pokoju i wojny są dla obu krajów wspólnymi i wzajemnie obowiązującymi. Są one załatwiane według zasadniczych praw państwowych Rosji. Traktaty z państwami obcymi zawierane są przez Rosję, o ile ta nie przeleje swych praw na rękę fińską.

Porozumienie w sprawie gabinetu koalicyjnego.

Sztokholm, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Z Petersburga donoszą:

Członkowie rządu prowadzili pod przewodnictwem Kierenskiego od godz. 5 po południu w piątek do 3 zrana w sobotę narady z przemysłowcami moskiewskimi, delegatami konferencji demokratycznej i kadetami. Osiągnięto porozumienie w sprawie utworzenia gabinetu koalicyjnego.

Głód nad Wołgą.

Kopenhaga, 8 października.

„Utro Rosji“ donosi, iż w gubernji asarowskiej i astrachańskiej panuje okropny głód, zabierający codziennie tysiące ofiary i doprowadzający ludność do obłądka.

Prawie cały sprzęt zboża znieczyszczony został wskutek wylewów letnich Wołgi. Ludność spożyła już zboże przeznaczone na zasiew i odżywia się obecnie „chlebem głodowym“, wypiekany z nasion najrozmaitszych roślin.

Wspomniany dziennik twierdzi, iż graszący obecnie w okęgach nadwołżańskich głód jest najniebezpieczniejszą klęską ze wszystkich, jakie miały miejsce w ciągu ostatniego stulecia. Wszelkie usiłowania dostarczenia żywności rozchwiały się z powodu zupełnej dezorganizacji środków komunikacji.

W dotkniętych głodem gubernjach panuje zupełna anarchja. Nikt tam nie myśli o brand jakiegokolwiek udziału w wypadkach politycznych kraju.

Akcja pokojowa socjalistów.

Kopenhaga, 8 października.

Według wiadomości otrzymanej przez dziesięć „Sozialdemokraten“ ze Sztokholmu biuro agitacyjne sztokholmskiej konferencji socjalistycznej przekazało komitetowi bołedersko-szwedzkiemu zadanie opracowania podstaw do przyszłych układów pokojowych w obrotu rozmaitych otrzymanych przez organizację not. W Komitecie obradowano już nad aktami zawierającymi rozmaite projekty. Oczekują tu zwołania konferencji i porozumienia się wszystkich stronnictw socjalistycznych co do wspólnego programu pokoju.

Dotychczasowe odpowiedzi rządu centralnego.

Lugano, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Medyolański „Corriere della Sera“ donosi z Londynu:

Dotychczasowe odpowiedzi angielskiemu odpowiedzi Niemiec i Austro - Węgier na notę papieską nie były uzupełnione przez jakikolwiek nowy dokument z Watykanu.

Kongres socjalistyczny w Bordeaux.

Genewa, 8 października.

(Telegram W. A. T.).

Agencja Havasa donosi z Bordeaux:

Na kongresie socjalistycznym, na którym przewodniczył Renaudel, omawiał Compère-Morel sprawę udziału partji w konferencji sztokholmskiej. Zwołanie międzynarodowe miało być tylko za rezultat wzajemnie różnie zapatrywanych, dzielących zarówno socjalistów francuskich, jak socjalistów innych krajów. Mówca powiedział wśród ożywionych oklasków stronnictw większości: Niezbędne będzie wypowiedzieć się tutaj stanowczo za pokojem zwycięskim lub za pokojem porozumienia, który pomniejszyłby Francję.

Kontynuować wojnę, znaczy to zachęcać pod każdą postacią prawo narodu i wolności, gdyż istotne lub ukryte zwycięstwo Niemiec oznacza gospodarcze i polityczne ujarzmienie Francji. Nie może być rozdarta jedność wszystkich francuzów. Partja nasza musi popierać wszelki rząd obrony narodowej. Jest to najkorzystniejsza polityka dla naszej partji, która nie powinna mieć w swem łonie żadnych przedogów.

Ostatnie doniesienia telegraficzne na stronie 6-oj.

Tereszczenko o Polsce i Litwie.

„Stokholms Dagblad“ z 24 września br. zamieszcza wywiad ze znanym w Sztokholmie agentem legacji francuskiej, albatrzykiem dr. Andre Waltz. Dr. W. przybył przed paroma dniami z Petersburga. O swej rozmowie z ministrem spraw zagranicznych, Tereszczenko, oświadczył, co następuje:

„Tereszczenko szczególnie dużo mówił przyszłości Polski i upoważnił mnie do powtórzenia, że rząd rosyjski jest zwolennikiem zupełnej niepodległości i suwerenności Polski. — Minister twierdził dalej, że urzeczywistnienie ekonomicznej niepodległej polskiej da się uzyskać przez dostęp do morza. Dostęp ten jednak nie może być na terytorjum Litwy, która musi pozostać w ramach republiki rosyjskiej. Litwa — oświadczył Tereszczenko — podobnie jak i inne prowincje narodowości, otrzyma najdalej idącą autonomję, szczególnie w kwestjach języka, religii, oświaty i administracji. Otrzyma ona także szerokie prawa ustawodawcze dla Sejmu w kwestjach lokalnych. Ale to musi bezwzględnie pozostać Duma centralna dla całego państwa.

W dalszej rozmowie Tereszczenko dotknął także Finlandji, która, jego zdaniem, powinna otrzymać „specjalny system rządzenia“.

Do tych wywodów dołącza redaktor dr. Söderberg następujący komentarz:

„Oświadczenie Tereszczenki w sprawie przyszłości Polski idzie krok dalej od zapatrzywań Milukowa, jako ministra spraw zagranicznych, który myślał jeszcze o unji Polski z Rosją, przynajmniej zaś o konwencji wojskowej. Tereszczenko dalej odmawia Polsce prawa do portu litewskiego (Polagi), czyli skierowuje polaków w stronę wybrzeża pruskiego. Aby jednak to uzyskać, trzeba dążyć do pogromu Niemiec. Tereszczenko zaakcentował silnie, że Litwa spodziewać się może tylko lokalnej autonomji w ramach państwa rosyjskiego. Oświetla ta nie zadowolni Litwinów, których dążności wolnościowe idą — jak wiadomo — o wiele dalej“.

Sejmiki powiatowe w okupacji austriackiej.

Dziennik rozporządzeń c. i k. zarządu wojskowego w Polsce ogłasza zarządzenie, dotyczące zaprowadzenia reprezentacji państwowych na każdy powiat. Kilka reprezentacji powiatów, może za zgodą gen-gubernatorstwa jednaczyć się w związki państwowe. Reprezentacje państwowe w powiatach, mających najwyżej 100 tysięcy mieszkańców, składają się z 24 zastępców powiatowych. W powiatach, mających ponad 100,000 mieszkańców, przypada na 10,000 albo mniej mieszkańców jeden zastępca. Reprezentacje powiatowe wybiera się na trzy lata.

Dla prawa wyboru potrzebny jest ukończony 30-ty rok życia i opanowania polskiej mowy.

Zakres działania tych reprezentacji obejmuje zajmowanie się sprawami gospodarczymi, higienicznymi i kulturalnymi powiatu. Organami reprezentacji powiatowych są: sejmik powiatowy, wydział powiatowy i przewodniczący. Przewodniczącym jest każdorazowy komendant powiatowy, albo w jego zastępstwie kierujący komisarz cywilny. Sejmik powiatowy zwołuje z reguły przewodniczący co kwartał.

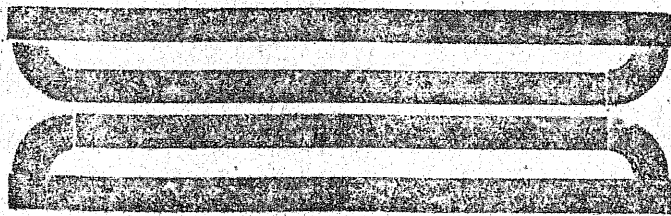
Sejmik rozstrzyga między innymi o zadaniach pożyczek, o wprowadzeniu powiatowych dodatków do podatków gminnych. Odwołania od uchwał sejmików powiatowych rozstrzyga wydział powiatowy.

Wydział powiatowy składa się z przewodniczącego sejmiku powiatowego i z sześciu członków sejmiku i zbiera się z reguły co miesiąc. Wydział powiatowy przygotowuje sprawy, mające być przedłożone sejmikom do uchwały.

Językiem urzędowym sejmiku, wydziału powiatowego i wszystkich ich organów jest język polski, jednakże wszystkie reprezentacje powiatowe muszą przyjąć pisma komend-

wojskowych bez względu na język w podaniu nie polskich stron, a to wtedy, jeżeli język podania jest urzędowo dopuszczalny i używany przez przynajmniej 10 proc. ludności okręgu.

Gen. - gub. przysługuje prawo nadzoru nad całą działalnością reprezentacji pow., jakoteż prawo ich rozwiązania przed terminem wygaśnięcia ich mandatów.

**Żni namysłu
ani wahania**

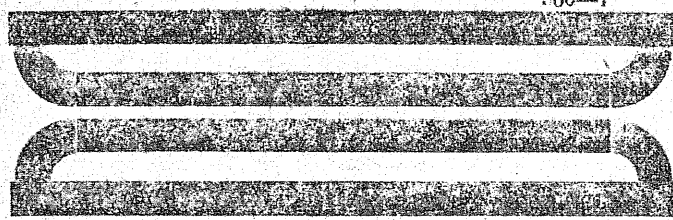
być nie powinno!

Teraz chodzi tylko o czyn! — —

Jeżeli każdy z osobna — bez wyjątku — najeży swe siły, będzie wtedy miała i ta pożyczka wojenna wielki sukces, który mieć powinna.

Gdyż nie tylko granatami można doprowadzić do końca zażartą walkę; wynik będzie dopiero zależał od potężnej oznaki naszej niezłomnej siły ekonomicznej. Tylko w ten sposób zmusimy naszych wrogów do rozsądku.

Dlatego podpisuj!

160-1

Członkowie Rady kraj. litewskiej.

W skład świeżo utworzonej litewskiej rady krajowej powołani zostali:

Dr. Jonas Basanavicius, Wilno. Nauczyciel gimnazjum Kazys Bizauskas, Poniewież. Dyrektor gimn. Mykoles Birziszka, Wilno. Saliomonas Bansitis, Kowno. Dyr gimn. Pranas Devydaitis, Kowno. Inż. Steponas Kairys, Wilno. Petras Klimas, Wilno. Agronom Dohalas Malinauskas, Wilno. Dziekan Wład. Mironas, Daugi. Obyw. ziemski Stan. Narutowicz, Breviki. Proboszcz Alfonsas Petruli, Pidoszuny. Dr. fil. redaktor Jurgis Saulys, Wilno. Kanonik prof. Kazimierz Saulys, Kowno. Jakubas Sernas, Oniškiszki. Dr. praw Antanas Smetona, Wilno. Obywatel ziemski Jonas Smilgevičius, Uzventy. Proboszcz Justinas Staugaitis, Poniemuń koło Kowna. Agronom Aleksander Sotuluginskas, Wilno. Urzędnik banku Jonas Vailokaitis, Pilwiszki. Dr. praw adwokat Jonas Viteizis, Wilno.

Ta „Rada krajowa Litwy“ ma być do kompletowana przez przyjęcie dalszych członków, wśród których znajdować się będą: polacy, niemcy, białorusini i żydzi.

Stulecie Kościuszki w Szwajcarii.

Jak donoszą z Genewy, Komitet Kościuszkowski w Szwajcarii ustalił już program obchodu stulecia zgonu Kościuszki. Obchód odbędzie się 13 i 14 października w Rapperswyli, a dnia 15 października 1917 r. w Solurze, miejscu śmierci bohatera. W Rapperswyli — jak wiadomo — wznosi się mauzoleum, w którym spoczywa serce Kościuszki, gdyż naczelnik, umierając, wyraził życzenie, aby serce jego spoczęło na ziemi wolnej t. j. w Szwajcarii, która Polsce ma je oddać dopiero po uzyskaniu przez nią niepodległości. Program obchodu jest następujący: W Rapperswyli 13 października o godz. 8 wieczór uroczysta akademja — 14 października o godz. 9 i pół rano powitanie uczestników uroczystości przed ratuszem przez przedstawiciela miasta Rapperswyli, o godz. 10 solenne nabożeństwo, o godz. 2 po południu uroczysty pochód do mauzoleum Kościuszki — w Solurze 15 października o godz. 10 rano nabożeństwo w kościele jezuitckim, (w którym w r. 1817 odbył się pogrzeb Kościuszki), o godz. 2 po południu uroczysty pochód do „Domu Kościuszki“ i do grobowca bohatera w Zuchwyli. Komitet rozesłał po całej Szwajcarii zawiadomienia o obchodzie. Na zaproszeniach, prócz podpisów polaków, figurują również podpisy całego szeregu wybitnych szwajcarów.

Zbiegostwo wśród żołnierzy.

Wśród wojska rosyjskiego wciąż szerzy się dezercja, mimo obław czynionych na zbiegów i mimo ostrych sądów polowych. Niedawno sąd wojskowy skazał kilkunastu dezertersów na 10 lat robót przymusowych, kilkudziesięciu na lat 5 i t. d., wszystko to dotychczas niewiele pomaga. Dezercjerzy szerzą anarchję. Łupią i rabują niegorzej od opryszków. Dochodzi do tego, że np. w Kijowie dezercjerzy, za niewpuszczenie ich przez milicjanta na galar z autobusami, wydali wyrok dorazny i poczęli ciągnąć nieszczęśliwego stróża prawa nad brzeg Dniepru, aby go utopił. Na szczęście służba statku i publiczność obroniła milicjanta, a sędziów doraznych aresztowało wojsko, które jeszcze na czas nadbiegło.

Dezercjerzy jednak niewiele sobie robią z władzy. I tak np. „Fiazowskiej Kraj“ dono-

**GAMASTON.
CZARNA ZAGADKA.**

Major był wielce przyjemnym człowiekiem i odważnym wojakiem — ożywił bardzo i zaciekał towarzystwo, opowiadając przy wiecezry ważne wiadomości, zwłaszcza o niewiarzmiowych jeszcze pokoleniach ezrowosokórych, zamieszkujących Texas. Ruch najbardziej wojowniczych Camanchosów przybrał w ostatnim czasie olbrzymie rozmiary; kilkakrotnie napadali oni na szereg farm i kolonij, nie daleko rzeki Sabine, t. j. granicy Louisiany, piosząc je doszczętnie i siejąc pożogę nie tylko budynków, ale wzniciając pożary na wielkich obszarach w lasach i sawannach. Wojsko miejscowe i część załogi Unji musiały pospieszyć z pomocą farmarom.

Knox nie zatrużyło to bynajmniej, ale słosiry przetrzwały się wiece; major jednak uspakajał je, mówiąc, że niebezpieczeństwo zażegnano. Jonas, który, wraz z Nahemiam, słyszał opowiadania, nie omlieszał zanieść wiadomość do kuchni, stajni, magazynu i baraków, siejąc straszną panikę, ponieważ ezrowosokóry nienawidzą czarnych stokrót bardziej od białolichych. Nazajutrz rano, Knox odwiedził majora do Red-River Landing. Wrócił wieczorem, podchmieleony w przedziwnym humorze — wszedł do sióstr, trzymając gazetę i zawołał:

— Cieszcicie się, moje małe, czytaj głośno, Werginjole!
— Podaj jej gazetę i wskazał miejsce.
— Ona przywołała całą moc ducha i czytała drżącym głosem:

„Sprzedaż murzynów“. W dniu 28 września r. b. od godziny 10 rano odbywał się będzie sprzedaż publiczna murzynów; następowala lista wystawionych na sprzedaż — był w niej zamieszczony również i Jotaville.

— Mówię, mieszczcie się — szydził Knox — gdyż kupię go, będziecie miały blisko waszego ulubieńca. Każę mu wypalić na ramieniu nie moje amiejaly, ale żony. Tęgi murzyn, do-brze będzie dźwigał bele, ha! ha! ha!

Inez zenjdłala, Knox zaś wyszedł zadowolony. Wirginja z Nehemiam ocuciły ją i ułożyły do łóżka.

— Bądź spokojną — zalecała Wirginja — niedoczekanie Gaba — adwokat Davis nie da się podejść. Jotaville będzie wolny; Bóg nie dopuści do takiego tryumfu nieczemności i podłości.

Inez coraz bardziej zapadała na zdrowiu; ledwo na nogach mogła się utrzymać — nie sypiała, miewała hallucynacje, a mąż udawał, że wszystkie tego nie widzi. 27-go o świcie wyjechał. Siostry wiedziały doskonale, że udał się w zamiarze kupna Jotavilla. Inez modliła się, a Wirginję zaczęła dręczyć obawa, czy list jej doszedł, czy Davis nie wyjechał, czy nie stało się coś nieprzewidzianego i cały ich zamiar ocalaenia nie spełnia na niczym i Louis stanie się własnością Knoxa.

III.

28 września przed 10-tą rano, adwokat Davis dażył eleganckim powozem do więzienia murzynskiego, znajdujacego w dzisiejszem tak zwanem „Vieux Carré“.

Otrzymałszy list od Wirginji, śledził za poruczoną mu sprawą. Podejrzał jakieś fa-

trygi Knoxa, którego nie lubił i uważał za nie dobrego, a nawet za nieuczciwego człowieka. Postanowił najskrupulatniej wykonać polecenie swej klientki: podniósł z banku pięć tysięcy dolarów, na wszelki wypadek i udał się na licytację.

Obok więzienia murzynskiego znajdował się parterowy budynek, w którym był ogromny pokój, przegrodzony na dwie części, dla mężczyzn i kobiet. Przy nich mały pokój, przeznaczony na kancelarję. Do pokoju przyprowadzono z więzienia niewolników, wyznaczonych na sprzedaż.

Przed budynkiem, na małym wzniesieniu, stał drewniany pomost; nad nim rozwieszono płócienny dach, chroniący od żaru słonecznego, a na około ustawiono barjery. Wejście znajdowało się z budynku lub z lewej strony obok stołu, przy którym zasiadali: sędzia, urzędnik policyjny, sekretarz i „Uscher“ (komisarz sądowy).

Davis wszedł do kancelarji, sprawdził, czy nie zasła jaka zmiana, potem wstąpił do pokoju, gdzie siedzieli niewolnicy. Upał był nie do zniesienia i odrabiająca woń murzynskiego ciała uderzyła go nieprzyjemnie; zobaczył, że między niewolnikami znajdował się tylko jeden biały, i wyzwał czempredzej na świeże powietrze, gdy przy drzwiach spotkał Knoxa, który go powitał:

— Dzień dobry, adwokat też chce coś kupić?

— Szukam człowieka do posług domowych — odrzekł.

— Takiego łatwo pan dostanie — towaru jest dużo sporo; do widzenia... ale, ale, proszę nie podjąć mi ceny, chcę sobie kupić białego „czarnego“ — zaśmiał się rubasznie.

Do pokoju wchodził handlarze i poszukujący robotników; nie zrażala ich zupełnie panująca tam woń; długo, uważnie oglądali oczy, zęby i muskuly „towaru“.

— Wyśmienity okaz — zachwalał jakiś właściciel, wskazując murzyńkę z czteroletnim dzieckiem; pierze doskonale, jest silna i zdrowa, ma solifera, co stwierdzam świadectwem lekarza“. Wszedł Boledos, obszedł, obejrzał niewolników, niektórych zbadał i wyszedł na plac; spotkał tu Knoxa i zaczął z nim rozmowę. Tymczasem gromadziła się publiczność, której większość stanowili widzowie. Trum rósł; zawierał on wszystko: od wykwiwniejszych osób, aż do mętów miejskich; kobiet było załedwie kilka. Konstablowie pilnowali porządku i uwijających się „picket-pocketów“.

— Dla mnie — mówił Boledos, niema dziś odpowiedniego towaru — jednego, najwyżej dwu, mógłbym kupić, ale to nie warte zachodu.

— A ten biały? zdaje się tęgi okaz — rzekł ktoś z boku.

— Dziękuję, — ci biały, a zwłaszcza uczeni, to największa zaraza — prawil Boledos i strzyknął przez zęby ciemną ślinę z żutej „prymki“, — szerzą zarazę między murzynami, buntują, wmawiają w nich, że są takimi samymi ludźmi, jak my „c a r r a m b e r“ — zaktę! — a sami są leniwi, opieszali, często zapadają na zdrowiu i młodo umierają — ale patrzcie — zaczyna się kłótnia!

*) Panowała podówczas przekonanie, że ta ślinka żyje tyżo „czarna“ zdrowych organizmach.

W Piątek, dnia 5 października, w Wrocławiu, skutkiem ataku sercowego, zmarł w wieku lat 68,

współzałożyciel i prezes towarzystwa naszego

Radca Przemysłowy

ERNEST LEONHARDT

Zawiadamiamy o tem również i w imieniu nieobecnej chwilowo w Łodzi strapionej rodziny. Współ z nią zostali pogrążeni w smutku i wszyscy pracujący w przedsiębiorstwie naszym. Ciężką jest nasza strata. Przyjaciół i doradcę odszedł nas, wielkie i dobre serce bić przestało

Łódź, 7 października 1917 r.

AKCYJNE TOWARZYSTWO SUKIENNEJ MANUFAKTURY

Leonhardt, Woelker i Girhardt.

O dniu pogrzebu nastąpią oddzielne zawiadomienia.

W dniu 5 października 1917 roku zmarł nagle we Wrocławiu czołgodny prezes naszego zarządu

s. p.

ERNEST LEONHARDT

radca przemysłowy

Wielce pożyteczna praca zmarłego w przeciągu lat 10 na czele instytucji naszej, oraz uprzejmość i szczerłość wobec wszystkich bez wyjątku członków straży naszej zapewniają mu chwalebna pamięć.

Zarząd i Komenda Łódzkiej Straży
Ogniowej Ochotniczej.

8217-1

ŁÓDŹ.

Kronika łódzka.

Z Komitetu obchodu rocznicy Kościuszkowskiej.

Wczoraj obradowała komisja wykonawcza Komitetu Kościuszkowskiego. — Przewodził inż. Wagner. Postanowiono w sobotę i niedzielę dać w Teatrze Polskim dwa przedstawienia „Kościuszki pod Racławicami”.

Ustanowiono tekst odezwy, która będzie rozdawana mieszkańcom na pamiątkę obchodu.

Postanowiono za pośrednictwem prasy prosić mieszkańców miasta, aby w dniach obchodu przystąpili do dekoracji swych domów i mieszkań, czem kto będzie mógł, bez wydatków zbyteknych.

Ksiądz prałat Tymieniecki zawiadomił, że w poniedziałek w kościele św. Krzyża nabożeństwo odprawione zostanie: o godz. 8 rano dla dziatwy szkół miejskich, o godz. 9 — dla młodzieży szkół średnich, o godz. 10 zaś nabożeństwo ogólne z błaganiem dzwonów. Po uroczystym zaś nabożeństwie w kościele św. Stanisława Kostki i poświęceniu tablicy pamiątkowej, odbędzie się także zasadzenie pamiątkowego dębu obok kościoła.

Wczoraj, w lokalu komitetu obchodu rocznicy Kościuszki, przy ul. Piotrkowskiej 102, obradowała komisja finansowa tegoż komitetu. Postanowiono dokooptować i zaprosić cały szereg osób do pomocy w pracach sekcji.

Wczoraj również nadeszły do komitetu transporty broszur o Kościuszcze, które życzący sobie rozpowszechniać takowe mogą otrzymywać w dowolnej ilości.

Z zażobnej karty.

Wczoraj, o godz. 2-ej i pół popołudniu odbył się pogrzeb zwłok zmarłego dra G. Donchina. Zmarły liczył lat 69; w przeciągu lat 40 mieszkał w Łodzi, gdzie też zajmował się praktyką lekarską. Dzięki zaletom charakteru swego i poważnej wiedzy, dr. Donchin zyskał sobie wielką popularność i ogólne uznanie, jako zasny człowiek i dobry współpracujący lekarz. Pozostawił też po sobie głęboki żal wśród najszerszych warstw mieszkańców Łodzi.

Z komitetu pomocy dla pogorzalców m. Rzgowa.

Wczoraj, o godzinie 12 w południe w sali domu Siemens'a przy ul. Piotrkowskiej Nr 96 odbyło się posiedzenie członków łódzkiego komitetu pomocy dla pogorzalców Rzgowa.

Przewodził ksiądz prałat Tymieniecki.

Po przeczytaniu i przyjęciu protokołu z poprzedniego zebrania, skarbnik p. Chwałbiński odczytał sprawozdanie ze sta-

nu kasy komitetu za czas od ostatniego posiedzenia do dnia wczorajszego.

Następnie przewodniczący komitetu ratunkowego miejscowego w Rzgowie, ks. kanonik Skowronek zawiadomił, iż z asygnowanej przez komitet łódzki na jego ręce, na wsparcia doraźne dla pogorzalców, sumy 18,000 mk., rozdano wsparć 20-markowych na osobę, przeszło dla 780 osób na ogólną sumę 1757 mk. W kwocie tej mieści się 2,000 mk. wsparć, rozdanych 200 osobom z rodzin żydowskich.

Ks. Skowronek zaznaczył przytem, iż wydanie wsparć wniosło w sferę pogorzalców wielkie zadowolenie i uspokojenie w trosce o jutro, oraz do wielu rodzin pewien względny dobrobyt, gdyż biedacy ci nie mieli dotychczas pod czem i na czem spać; nie mieli w czem jada ugotować; nie mieli w czem chodzić. Po rozdaniu zaś wsparć są dziś w możności panabywać co najpotrzebniejsze sprzęty i odzież. Jest to zatem wielkie dla nich dobrodziejstwo i jedynie pożądanem byłoby jeszcze, ażeby jaknajprędzej wypłaconą być mogła uszkodzonym ubezpieczeniemu agnutowa, co do której trwa nadal zwłoka.

W końcu skarbnik, p. Chwałbiński, zrzekł się swego mandatu, motywując niemożność dalszego pełnienia tych obowiązków przepracowaniem, wywołanem pracą w kilku instytucjach społecznych jednocześnie. Uproszczone jednak p. Chwałbińskiego, aby mandat swój pełnił do przyszłego posiedzenia komitetu, na co też zgodził się.

Z polskich kursów pedagogicznych.

Wykłady na polskich kursach pedagogicznych rozpoczyna się około 22 października. Komisja programowa kursów już opracowała program. Zasadniczo podzielona ona kandydatów na nauczycieli szkół miejskich, nie posiadających świadectw nauczycielskich, na dwie grupy: pierwsza — posiadających 6-klasowe wykształcenie zakładu naukowego średniego, druga — niżej 6-klasowego. Zajęcia grupy pierwszej trwać będą rok, drugiej — 1 i pół roku. Uwzględnione są lekcje wzorowe i ćwiczenia praktyczne, prowadzone przez uczeszcujących na wykłady. W końcu odbędą się egzaminy i wydane zostaną dyplomy świadectwa.

Ze spraw szkolnych.

Wydział szkolnictwa pracuje obecnie nad sprawdzeniem personalii nauczycielskich. Codziennie bada się dokumenty około 20-tu osób. Zaraz po ukończeniu tej pracy, nastąpi obliczenie i wyznaczenie etatów.

Biuro wydziału szkolnictwa, rady szkolnej i inspekcja szkolna m. Łodzi będą się mieścić w gmachu przy ulicy Średniej 14.

Z komitetu opieki nad dziećmi.

Komitet opieki nad dziećmi przy Miejskiej Radzie Opiekunczej wysłał dzisiaj do Sieradza siedmiu chłopców, kompletnie zaopatrzonych w odzienie, kołdry i sienniki. Wysłano również zapas odzieży i kołder dla uprzednio wysłanej do tej miejscowości partji dzieci.

W dniu 5 października rozstał się z tym światem

Ernest Leonhardt

prezes Konsorcjum Gazowni Miejskich w Łodzi.

W zmarłym straciłmy zacnego kolegę i towarzysza pracy, którego czyny były zawsze nacechowane obywatelskim pojmowaniem rzeczy.
Cześć Jego pamięci!

Konsorcjum Dzierżawców Gazowni Miejskich w Łodzi.

8216-1

Dnia 6 października r. b. o godz. 9 i pół wiecz. po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zgasł bl. p.

inż. HERMAN ZAUSMER

Nauczyciel Żeńskiego Gimnazjum Żydowskiego.

W zmarłym tracimy inteligentnego pracownika nieposzlakowanej uczciwości i honoru. Niech mu ziemia lekka będzie.

Zarząd Towarzystwa Żydowskich szkół średnich w Łodzi.

8224-1-1

Z komitetu żaganków.

Komitet żaganków zajęty jest obecnie pobieraniem należności od dzierżawców żaganków za wypożyczone wiosną do sadzenia ziemniaki, licząc w stosunku piętnastu marek od koca.

Przy tem Komitet przestrzega takich rygorów, że jeśli ktokolwiek z dzierżawców do dnia 20 b. m. nie załatwi z Komitetem sprawy zwrotu należnych od niego za ziemniaki pieniędzy, narazi się na to, iż sprzęt z żaganka będzie mu wybrzonił i ziemniaki będą zabrane na korzyść Komitetu żaganków, oraz że dzierżawca taki w roku przyszłym będzie pozbawiony prawa korzystania z żaganków.

Pasek na papierosy.

Jak wiadomo, papierosy z monopolu dotychczas otrzymali do sprzedaży tylko detaliści, którzy pragnąc wyzyskać sytuację, otrzymane ilości pokrywali i sprzedają jedynie zaufanym klientom, bojąc się odpowiedzialności, po cenie o 100 proc. wyższej od normalnej. Wyzysk ten stoli zostanie ukróconym, gdyż w tygodniu bieżącym rozpoczęto już wydawanie papierosów hurtownikom w ilościach znacznie większych. „Pasek” zatem na papierosy spekulantom się nie uda.

Prawa i obowiązki felczerów.

Na zasadzie rozporządzenia general-gubernatorstwa warszawskiego i tutejszy lekarz powiatowy rozesłał Związkowi felczerów, Cechowi felczerów, lekarzom i aptekom komunikat, dotyczący ich praw i obowiązków felczerów.

Według komunikatu, prawa i obowiązki felczerów polegają:

1) Felczerom sproboszanym przysługuje prawo wykonywania zabiegów leczniczych tylko stosownie do przepisów instrukcji z dnia 15/27 grudnia 1898 r. Takim zabiegami leczniczymi jest puszczenie krwi, tamowanie krwawienia z żył wewnętrznych, stawianie baniek suchych i ciepłych, przykładanie wiskatori, dawanie irygacji, pomoc w cięższych zapaleniach zewnętrznych, opatrwanie rąk i skaleczeń, spowodowanych mechanicznie, pierwsza pomoc przy złamaniach kości, wyrwanie zębów, opatrwanie wrzodów bez zastosowania przytem środków wewnętrznych, zakładanie bandażi, wprowadzanie katektry męskiego.

Powyższe zabiegi lecznicze wolno wykonywać felczerowi samodzielnie tylko w miejscowościach, w których niema lekarza, lub do których lekarz nie może być wezwany. W innych razach może felczer wykonywać powyższe zabiegi lecznicze tylko z wiedzą, lub na skutek zarządzenia lekarza.

W razie nagłego niebezpieczeństwa śmierci, jako to: utonięcia, uduszenia, porażenia słonecznego, porażenia szkodliwymi wyziewami, upicia, zmatnięcia, oparzeń żuraw, ukąszenia

Dnia 6 października r. b. o godz. 9^{1/2}, wiecz. rozstał się z tym światem nasz nieodżałowany kolega, bl. p.

inż. Herman Zausmer

Nauczyciel Żeńskiego Gimnazjum Żydowskiego

W zmarłym tracimy zacnego towarzysza, którego pamięć zawsze nam drogą będzie. Cześć Jego pamięci!

Wzrost Towarzystwa Żydowskich szkół średnich i Żłak o w Łodzi.

8216-1-1

przez wściekłe lub też o wściekłą podrażnioną zwierzę i t. p., o ile lekarza spowodować na razie nie można—może także felczer udzielić pomocy stosownie do wydanych ku temu rozporządzeń.

2) Leczenie osób wojskowych i cywilnych jest felczerom wzbronione z wyjątkiem niesienia pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, zagrożających życiu.

3) Jeżeli felczer jest wezwany do chorego lub jest czynny w szpitalu, musi wykonywać zlecenia ordynującego lekarza, odnoszące się do czynności leczniczych.

4) Do wykonywania swych obowiązków winien felczer posiadać przepisane instrumenty i utrzymywać je w porządku.

5) Zapisywanie recept, przygotowywanie i sprzedaż lekarstw są felczerom bezwarunkowo wzbronione.

6) Szczepienia mogą wykonywać felczerzy tylko za zezwoleniem lekarza powiatowego, za którego pośrednictwem winni również sprzedawać limfy. Felczerzy winni prowadzić wykaz szczepień.

7) Felczerzy podlegają pod względem technicznym nadzorowi lekarza powiatowego. Winni oni prowadzić dziennik tych osób, którym udzielali pomocy, z wyłączeniem ich imienia i nazwiska, wieku, stanu, miejsca zamieszkania i daty udzielenia pomocy. Dziennik powinien być przedstawiony lekarzowi powiatowemu na żądanie.

8) Przy zwalczaniu chorób zakaźnych winien każdy felczer stosować się najdokładniej do przepisów władz.

9) Każdy felczer winien posiadać i mieć stale przy sobie legitymację, wystawioną przez naczelnika powiatu.

10) Wykroczenia przeciwko powyższemu postanowieniu karane będą grzywną do 1000 mk. z zamianą w razie niemożności spłaty na odpowiedni areszt, lub też aresztem do 3 miesięcy.

Przy cięższych przewinieniach może być ponadto odebrana broń na pewien okres czasu lub na zawsze.

Przedstawienie na P. M. S.

Zarząd Koła rokińskiego i chojeńskiego Polskiej Macierzy Szkolnej, bregunc zaszczyt swe skromne fundusze, jako urzędu na cel ten w Teatrze Polskim przedstawienie „Kordiana” J. Słowackiego. Bilety zaś sprzedawane będą jeszcze w aptece p. Jabłońskiego, Piotrkowska 259, w dzień przedstawienia, zaś w kasie teatru. Początek o godz. 7 wiecz.

Dnia 6 października r. b. o godz. 9 i pół wieczorem rozstał się z tym światem

b. p. inż. Herman Zausmer

W zmarłym tracimy oddanego nam nauczyciela, pamięć o nim pozostanie na zawsze w sercach naszych.

Uczelnice Żydowskiego Gimnazjum Żeńskiego w Łodzi

8226-1

Ostatnie wiadomości.

Komunikat niemiecki

(wieczorny).

Berlin. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 8 października wieczorem:

Na zachodzie tylko na froncie flandryjskim toczyła się walka ogniowa o zmienne sile.

Na wschodzie nie wydarzyło się nic ważnego.

Komunikat austriacki

Wiedeń. Urzędowo donoszą dnia 8 października:

Nad Isonzo w wielu punktach ogień artyleryjski ożywił się znacznie. Wzmógł się on szczególnie na wzgórzu Balistizza — św. Barbara. Do walk piechoty dochodziło tylko w odcinku San Gabriele, gdzie odparto natarcia włoskie.

Pozatem nigdzie nie wydarzyło się nic szczególnego.

— z miasta G. —

Z komisji głównej.

Berlin, 8 października. (T. wł.). Komisja główna parlamentu Rzeszy przyjęła etat dodatkowy przeciwko głosom demokratów socjalnych.

Obrady w komisji głównej.

Berlin, 8 października. (T. wł.). Na dzisiejszym posiedzeniu komisji głównej kanclerz Rzeszy zabrał głos, odpierając zarzut, jakoby urzędnicy mieli uprawiać propagandę na rzecz stronnictwa patriotycznego i zaznaczając, iż wszyscy urzędnicy korzystają ze swobody pod względem poglądów politycznych; następnie zaś dodał, iż w wojsku nie będzie cierpiana żadna agitacja polityczna.

W związku z przemówieniem kanclerza wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos przedstawiciele różnych stronnictw. W toku dyskusji minister wojny v. Stein powiedział co następuje: „W konferencji ministerium wojny, o której nadmienil jeden z przedmówców, mają związek udział nie dowodzący generałowie, lecz przewodniczący urzędów gospodarczych, którzy omawiać będą sprawę służby pomocniczej, oraz naradzić się mają nad tem, jak należałoby przeciwdziałać ewent. samowolnie narzuconemu bezrobociu”. Minister nie może pojąć napaści na dowództwo naczelne, które wszak działo się nie mało dobrego również dla robotników. W dalszym ciągu minister wojny powiadał, iż bynajmniej nie istnieje zamiar wprowadzania polityki do armji. Jeżeli wydane instrukcje nie zostaną spełnione, wówczas będą podjęte zarządzenia energiczne.

„GRAND KINO”
Piotrkowska 71

„MEWA”

Aktualne zdjęcia z natury, otwierające dzieje słynnego statku, który zatopił kilkanaście okrętów, pograżając w otchłamiach morskich setki tysięcy ton.

„GRAND KINO”
Piotrkowska 72

Teatr Wielki

Dzisiaj o 5-ej

Jean i Madeleine

Dzisiaj i jutro o 8 wiecz.

Skautka

W czwartek, dnia 11 o godz. 8 wiecz.

SAFO

Kursy Języków R. BERMANÓWNY

W czwartek, dn. 11 b. rozpoczynają się zajęcia w następujących grupach: Język Angielski II grupa o godz. 4, Francuski II i III gr. o g. 5, Angielski III gr. o g. 6, Polski II i Łacina I gr. o godz. 7. Język Niemiecki II, Francuski I i Angielski I rozpoczynają zajęcia codziennie od 11 rano do 4 p. 22-1

ul. Konstantynowska 14.
Dyrektor: J. Kater, E. Sieroch, J. Zandberg, F. D. Michalski

Dyrektor: W. G. O. M. Mirbeau
Zarząd: E. ADLER

Oper. w 2 akt. J. ADLER
RA. Zarząd: GOLDSTEIN

Teatrjedle w 4 odsłonach J. Gordina
Zarząd: Jan E. ADLER

Dział ekonomiczny.

Pożyczka miejska.

Sprawy pożyczki miejskiej nie wychodzą z ram ekonomicznych i dyktandów. W składzie finansowej komisji nie widzimy wcale...

Nasze banki tak się postawiły, że nietylko same nie dać nie mogą, ale wskutek swego...

Na banki zatem nasze niema co liczyć, a wszelkie środki demoralizacji naszych polityków...

Cała polityka pożyczkowa, a dowodem polityka Rzeszy niemieckiej, jest wzbudzenie...

Rzeczony jednak na stronie satyrę i powieściowy Magistratowi, że może pożyczyć np. w Szwajcarii...

Teżo lnia, dwa miasta węgierskie w ten sposób na 4 i pół proc. pożyczki w jednym z banków szwajcarskich.

Co słychać z miejskimi kasami oszczędności? I tedy jest także droga do finansowania pożyczki miejskiej.

Vester.

Ceny maksymalne na wyroby przemysłowe w Austro-Węgrzech.

Koła rolnicze w Austrii, — jak pisze Korespond. Wojskowej Centrali Handlowej — domagają się usilnie od dłuższego już czasu...

Główną trudność w ustanowieniu cen maksymalnych stanowiła wielka rozmaitość towarów przemysłowych...

zydent ministrów hr. Tisza stał na stanowisku, że należy ustanowić ceny najwyższe tylko dla towarów typowych.

Pożar Prochorowskiej manufaktury.

W składach farb w fabryce Prochorowskiej manufaktury w Moskwie, w tych dniach powstał pożar.

Jeszcze straż fabryczna nie zdążyła przybyć do ognia, gdy w składzie poczęły się rozlegać wybuchy.

O uratowaniu drogocennych na obecne czasy farb nie mogło być mowy.

Lawa ognia przerzuciła się na sąsiednie drewniane baraki z surowcem, t. j. niefarbowaną tkaniną.

Działalność straży ograniczyła się do ratowania tych składów, z których część poczęła już płonąć.

Jednocześnie ogień objął farbiarnię, wyrabiającą materiał koloru „Khaki”, mieszczącą się w budynku drewnianym.

Zniszczywszy ten budynek, ogień przedostał się przez wspólny komin wentylacyjny i objął strych murowanego gmachu, mieszczącego maszynę wentylacyjną, farbiarnię główną, skład surowców, oddział rysunkowy i modelarnię.

Pożar na poddaszu sflumiono, lecz wartość 3-go piętra została zniszczona skutkiem zalania wodą.

Po uciążliwej walce z rozsiałym żywiołem straży udało się część składów z surowcami ocalić od zniszczenia.

Ogień zniszczył doszczętnie skład farb ze wszystkimi zapasami, zrobionymi przed wojną i podczas wojny.

O ile strata 150,000 kawałków niefarbowanej manufaktury pokryje Tow. ubezpieczeniowe, o tyle strata farb Prochorowskiej fabryki nie da się kompensować...

Skutkiem poniesionej straty fabryka znalazła się w wyjątkowo ciężkim położeniu. Nadmienić należy, iż Prochorowskie zakłady manufaktury były nieczynne 6 tygodni z powodu braku opału.

Podatek od majątku.

„Deutsche Warsch. Ztg.“ pisze: „Na mocy § 22 ust. 1 rozpoządzenia z d. 15-go sierpnia r. b., w sprawie pobrania podatku od majątku na obszarze general-gubernatorstwa warszawskiego wyzwa się niniejszem, za pośrednictwem rozporządzenia policyjnego, wszystkich właścicieli, posiadających w majątku więcej, niż 75,000 marek, do złożenia na specjalnych formularzach deklaracji o stanie swego majątku w d. 1 września 1917 r.“

„Kto świadomie zaniebda złożenia deklaracji podatkowej, poniesie na mocy §§ 30 i 40 rozpoządzenia karę pieniężną, która może dochodzić do przewyższenia należnej sumy podatku, lub też karę więzienia do 1-go miesiąca.“

Wyjaśnienia w sprawie deklaracji majątkowych oraz ewentualnych wątpliwości w zakresie opodatkowania majątku udziela się w wydziale finansowym III b. ces. niem. prezydjum policji w ratuszu, pokój nr. 17a.

(e) Wiadomości finansowe z Rosji. Rosyjsko-amerykańska fabryka gumy „Treugolnik“ postanowiła podwyższyć kapitał za-

kładowy z 30 na 40 mil. rb.; akcje będą wydana po kursie 200% (na giełdzie petersburskiej akcje „Treugolnik“ notowano w dniu 3. września 605—625 rb.).

Założone następujące towarzystwa akcyjne: Zakłady „Ust. - Sławiańsk“ (kapitał akcyjny — 2 mil. rb.); „Rosyjsko-australijskie towarzystwo“ (kapitał akcyjny — 3 mil. rb.); zakłady mechaniczne „Moskwa“ (kapitał akcyjny — 6 mil. rb.).

(e) Dyskonto bankowe. Obecne urzędowe dyskonto bankowe przedstawia się w poszczególnych krajach jak następuje:

Kraje biorące udział w wojnie:

Table with 2 columns: Country and Interest Rate. Includes Niemcy, Austro-Węgry, Anglja, Francja, Rosja, Włochy, Portugalia, Rumunia, Bulgaria.

Kraje neutralne:

Table with 2 columns: Country and Interest Rate. Includes Holandia, Szwajcarya, Hiszpanja, Danja, Szwecja, Norwegia.

(e) Zbiory na Kaukazie. Według „Utro Rossiji“ zbiory na północnym Kaukazie wyniosą 6 120 mil. pudów więcej niż w roku ubiegłym.

(e) Połączone huty Królewska i Laury ogłosiły swoje sprawozdanie, z którego widzimy, iż w ostatnim roku produkcyjnym zysk czysty podniósł się z 5,3 mil. na 9,88 mil., a dywidenda z 10 na 12%.

Nas obchodzi to, że z dwóch zakładów towarzystwa, położonych w Królestwie Polskim, była tylko w ruchu gisiernia Blechnownia (oraz emaljnownia blachy), zaś huta „Katarzyny“ zupełnie stała.

(e) Rosyjski rząd tymczasowy na prośby producentów ropy podniósł urzędową cenę tejże z 60 na 96 kopejek za pud pod warunkiem podwyżki płacy robotnikom.

Ogólne zebrania.

Jutro o godz. 10-iej przed południem „Towarzystwo akcyjne manufaktury bawelnicznej Karola Scheiblera w Łodzi“ zwołuje nadzwyczajne zebranie w lokalu zarządu, Łódź, Wodny rynek nr. 2.

WYKAZY BANKOWE.

Stan rosyjskiego Banku Państwa

z dnia 29 września w stosunku do ostatniego wykazu (w milionach rubli):

Table showing assets and liabilities of the Russian State Bank. Includes Złoty, Srebro, Weksle, Krowkobiernia, Zaliczki, etc.

Stan Banku Angielskiego

z dnia 4 października w stosunku do ostatniego wykazu (w 1,000 funtów szterlingów):

Table showing assets and liabilities of the English Bank. Includes Rezerwy, Obieg banknotów, Zapas gotówki, etc.

GIEŁDY.

Berlin, 8 października. Notowania kursów dewiz za wypłaty telegraficzne.

Table of exchange rates for various cities: Nowy-York, Holandia, Danja, Szwecja, Norwegia, Szwajcarya, Austro-Węgry, Bułgaria, Konstantynopol, Madryt.

Paryż, 5 października. 5/10 4/10

Table of interest rates and bank rates in Paris: 5 proc. pożyczka francuska, 3 proc. renta francuska, etc.

Zurych, 6 października. 6/10 5/10

Table of exchange rates in Zurich: Wpłaty na Londya, Paryż, Berlin, Rzym, Wiedeń, Amsterdam, Nowy-York.

Wiedeń, 6 października. 6/10 5/10

Table of exchange rates in Vienna: Czeki na Berlin, Amsterdam, Zurych, Solye, Nowy-York, Petersburg, Sztokholm.

Giełda warszawska.

8 października. Duże obroty były dziś w papierach procentowych, dla których tendencja była dziś lepsza.

Table of market transactions in Warsaw: Papiry procentowe, TRANZAKCJE, 6 proc. Obligacje m. Warszawy, etc.

(Giełda berlińska z dn. 4 października). 4 i pół proc. Listy Zastawne Ziemskie 99,25—99,50.

Sztokholm, 6 października. Rubel w stosunku arbitrazowym 100 Rubli = 105,35 Mk.

Sprawozdanie meteorologiczne

z głównej stacji obserwacyjnej warszawskiej

Meteorological data table with columns: Data, Temp, Pogoda, Opady, Maks. Min., Uwagi.

W ubiegłej dobie: Zimno i deszcz.

Zapowiedź na wtorek 9-go października: Zimno i deszcz.

Odpowiedzi redakcji.

Autorów korespondencji z okolic Barzewa i Bądkowa, oraz z Sobowa prosimy o podanie nam nazwiska i adresu, dla wiadomości redakcji, w przedmiotnym bowiem razie korespondencje jako anonimowe, nie mogą być drukowane.

Redaktor odpow. Aleksander Bieliński.

Bruk i nakład: Wydawnictwo polskie A. NAPIERAŃSKI I S. ZAWŁOŃSKI.

NADESŁANE

LOTERIA KLASYCZNA na rzecz Towarzystwa Kulturalno-Oświatowych. Ciągnięcie jutro!

DZIŚ

CASINO.

DZIŚ

Doktor Maksimow

Realistyczny dramat z życia rosyjskiego w 8 częściach osnuty na tle głośnego dzieła

DZIECI PRZESTĘPCÓW

W rolach głównych występują znakomieli artyści teatru Stanislawskiego w Moskwie:

W. Maksimow i K. Preobrażenskaja.

Początek pierwszego przedstawienia o godz. 4.30, ostatniego o godz. 8.15.

8239-1-1

NA CZASIE

Artytycznie wykonane
popiersie KOSCIUSZKI
naturalnej wielkości
poleca:
SKŁAD SZKŁA I PORCELANY
K. BOGUSZAW KIEGO
Łódź, ul. Piotrkowska 100. 8118-8

--- PRZYBORY FOTOGRAFICZNE ---
w wielkim wyborze 8117-3
półki zapasy staroży, poleca

Hurtowy Skład Przybor. fotogr.
M. Spiewak, Łódź, Piotrkowska № 118.

7-klasowa Szkoła Handlowa Żeńska

I. L. Aba

Łódź, Zielona 8.

Egzamina dodatkowe do mł. wst., st. wst. I i III klasy odbędą się 11 i 12 października. Kancelarja przyjmuje podania o przyjęcie do wyżej wymienionych klas codziennie od 5³⁰ do 7 pop. (oprócz soboty i niedzieli). 8174-3.

Na kursach gimnazjalnych
i językiem wykładowym rosyjskim
T. Breitman, Ceglarniana 36.

Łeki już się rozpoczęły, jak również w grupie maturalnej. Dależe zapisy przyjmuje kancelarja codziennie od 10-ej do 1-ej w poł. 8227-1

Zakład Freblowski
przy Gimnazjum Żeńskim

€. Jasznińskiej-Zeligmanowej

Ceglarniana 47.

Zajęcia rozpoczynają się 10 b. m. pod kierunkiem pierwszorzędnej freblanki, absolwentki wyższych kursów pedagogicznych Andersówny w Warszawie. Zapisy przyjmują się codziennie od 4-8 p. p.

Drzewo opałowe
w szczepach, pińkach i rębano wszelkich gatunków po cenach umiarkowanych
poleca 7981-8-3

Golde i Ska

Łódź, ul. Juliusza 15.

Ogłoszenia drobne.

Aptekarski pomocnik, kawaler, potrzebny do apteki na prowincji. Wiadomość: Dąbkowski, Żytna 59. 8171-7-3

Kucharka Maria Kubiśka, żywność, ul. Piotrkowska 100, m. 7. 8178-5-3

Biurko amerykańskie zamykane w dobrym stanie. Ktoż. Zgłaszać się: Mińska 8, m. 7. 8207-3-1

Kto potrzebuje zarobku—niech nie czeka na pracę, lecz ją sa bierze. Zajmując się sprzedażą książek i pism, można zarobić na utrzymanie, tak w Łodzi jak i na prowincji. Blizszych wyjaśnień zasęgnąć można: Łódź, Zielona 6, (front, 15-za piętro). 8117-3-3

Kroliki sęki lub młode sęki, rzeźba, rzeźba, oferty, w „Kroliki” w admiat. „Gosny”

Lekcje udzielam. Specjalność: łacina i matematyka. Ceny przystępne. Sankiewicza 60, m. 36. Od 2 do 5 po poł.

CUKIERNIA
i Café - Restauracja
(O-KAR GUNL)
17 PIOTRKOWSKA 17
Po zupełnem odwiezieniu
Znow otwarta.
Wydaje wymienione obiady po Mk. 2 i 3.
8189-3-2

FABRYKA REFORMOWANEGO OBUWIA
Pabjanice, Ogrodowa 34.
POLECA NA NADCHODZĄCY SEZON ZIMOWY
OBUWIE ZE SKÓRY I MATERJAŁU
o zginającej się podeszwie drewnianej, podług własnych wynalazków,
OBUWIE DZIECIENNE z niezginającą się podeszwą drewnianą, oraz **trepy skórzane** z najlepszego gatunku po cenach przystępnych.
Wiele tysięcy par w użyciu. 8228-1-1

5,000 metrów drzewa
zupełnie suchego, sosnowego i brzożowego
blisko stacji **BADZIWIŁÓW** kolei W.-W.
do sprz. dania.
Wiadomość Łódź, Sienkiewicza 50, m. 15. 8215-8

Poszukiwane są
2 Motory gazowe
20-konne
w dobrym stanie.
Oferty składać do adm. „Górzyn” pod lit. A. O. Y.

OGŁOSZENIE.
Komisarz Sądowy przy Ces.-Niemieckim Sądzie Okręg. w Łodzi, Robert Blazyzek, ogłasza, że sprzedaż nieruchomości nr. 1103 Roberta Müllera w Łodzi, ulica Sienkiewicza 40, położonej w Łodzi, zapisanej pod nr. 2312 rejestru hipotecznego, wyznaczona na 10 października 1917 r. w Cesarско-Niemieckim Sądzie Okręgowym w Łodzi, opublikowana w Dzienniku Rozporządzeń nr. 79 z 29 czerwca 1917 r. (Ogłoszenie nr. 871) nie odbędzie się, ponieważ na mocy uchwały Cesarско-Niemieckiego Sądu Okręgowego w Łodzi z 8 października 1917 r. egzekucja przymusowa zostaje wstrzymana na 6 miesięcy od dnia dzisiejszego.
8235-1-1
Łódź, 8 października 1917 r.
podp. **Blazyzek**
Komisarz Sądowy.

Maszynę do pisania rosyjską kupię. Oferty sub „100” w admiat. „Godz. Polski” 8287-1

Metody celownik, polak, obywatel, rany z czynnościami biurowymi z ludem charakterem, pisa, p. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Udź entych, 2 dobrym pos. in. p. trzema do pomocy w gospodarstwie i dozieci. Zgłaszać się do 11 do 1-jej, Poludniowa 40, m. 15. 8121-3-1

Pokój umeblowany do wynajęcia zaraz przy rodzinie francuskiej. Oświetlenie elektryczne. 111 piętro, front, Nawrot 32, m. 8. 8079-7-3

Poszukuje do wzięcia udziału w Związku do admiat. „Górzyn” pod R. A. 8117-3-1

Udź entych, 2 dobrym pos. in. p. trzema do pomocy w gospodarstwie i dozieci. Zgłaszać się do 11 do 1-jej, Poludniowa 40, m. 15. 8121-3-1

Pokój umeblowany, front. 111 piętro, stonczny do wynajęcia. Ceglarniana 80-8.

Czarna Małka
Muzyka Feliksa Halperna
Słowa Czesł. Gumkowskiego
tylko co wyszła z ród prasy i jest do nabycia u
Alfreda Straucha
ul. Dzielna № 12.

Ul. Wdżewska 78
m. 7, II piętro, front.
Tanie można nabyć
RESZTKI
bawelniane i wełniane na ubiory i okrycia męskie, damskie i dziecięce.
Łódź, Wdżewska 78, m. 7. 7660-12-11

Różne mieszkania
zdatne na prywatne pomieszkanie lub też na szkołę, kantor, stowarzyszenie i t. p. bardzo tanio do wynajęcia od zaraz. 8129-8
Wiadomość: ul. Pasz-Szulca Nr. 16, u stróża lub rządcy domu.

Dykcji -- Deklamacji
- Poprawnego mówienia -
ucz. 8124-3
Wiktor Biegański
arysista Teatru Polskiego.
Zajęcia: Piotrkowska 173, m. 14, między 3-4 po poł.

Mebie do wynajęcia
porządne i czyste do dwóch pokojów
poszukiwane.
Oferty w admiat. „Górzyn” pod „100” w admiat. „Górzyn” 8216-1
Rodzina Misteńców życzy z owođu zaręczy: **Zofii Kozanowicz** i **Hansowi Szurmanowi** wszystkiego najlepsze o 8212-1

Rozpoczynam lekcje muzyki w trzech metodach: a) ogólną, b) systemu Dr. Krause'a, c) Felixa Kon-Bastein, ul. Długa 8, m. 10. Godz. przyjęcia od 2 do 4 po poł. 74-3-3

Zagaga lekcje chłobowa na imię Jara Jędrzejewskiego, na osobę 2. 8205-1-1

Gabinet dentystyczny
E. Fuchs
Andrzeja Nr. 3
były wieloletni główny asystent u lekarza dentysty, podwornego profesora Engla w Berlinie.
powrócił z. 8007

Licytacja przymusowa.
W środę, d. 10 października r. b., up zadam przez licytację publiczną in plus:
1) o godz. 10, ul. Przejazd 48a 1 urządzenie sklepowe;
2) o godz. 10 i pół, ul. Średnia 151: rozzm. meble, 1 sofa, 1 krzesło, 1 fotel;
3) o godz. 11, ul. Cargowa 121: rozzm. meble;
4) o godz. 11 i pół, ul. Wdżewska 10, Średnia 231: 2 maszyny do szycia, 2 szafy, 1 lustro i inne przedmioty;
5) o godz. 12, ul. Średnia 1, Zawadzka 22: 3 szafy, 1 maszyna do szycia, 1 bufet i inne przedmioty;
6) o godz. 12 i pół, ul. Kom. Starynyska 25: Stary Rynsk 31: 40 worków soli i rozzm. meble;
7) o godz. 1, ul. Aleksandryjska 20, Zagiewnicza 17: 20 par repert. dził cini. ych, 1 sofa, 1 fotel.
Piotrowski,
Komisarz sądowy w Łodzi. 8216-1

Zdolni
Monterzy - elektrotechnicy
- poszukiwani. -
Zgłaszać się do Elektrowni w Zgierz. 8206-8

Różne lokale
zdatne na pomieszczenie lub na kantory, stowarzyszenia i t. p. od zaraz zawęne przy stąpna do wynajęcia.
Wiadomość: ulica Piotrkowska Nr. 91 u stróża. 8128-3-7

Barzo tania wyprzedaż.
KTO CHCE
kupić różne resztki
na damskie i męskie ubrania, bielizki, posciel i inne towary.
Proszę się przekonać.
Łódź, Zielona 42, m. 13, front, 3 p. 8119-10-3

a lekcja muzyki i pomocy w naukach, poszukuje młoda intel panna (żralicka) utrzymania i mieszkania, za dopłatą z mojej strony. Oferty pod „100” w admiat. „Górzyn” 8171-2

Zagaga lekcje chłobowa na imię Jara Jędrzejewskiego, na osobę 2. 8205-1-1

Zagaga paszport, nieobecni wydany w Łodzi na imię Anny Nowackiej. 8216-1